

## MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 25/2005 rd

**Statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande: Främjande av teknik för hållbar utveckling: Europeiska unionens handlingsplan för miljöteknik**

*Till stora utskottet*

### INLEDNING

#### *Remiss*

Stora utskottet remitterade den 4 maj 2005 en kompletterande skrivelse 1. YM 29.04.2005 om statsrådets utredning med anledning av kommissionens meddelande: Främjande av teknik för hållbar utveckling: Europeiska unionens handlingsplan för miljöteknik (E 7/2004 rd) till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

- överinspektör Merja Saarnilehto, miljöministeriet
- överinspektör Mervi Salminen, handels- och industriministeriet
- verkställande direktör Jouko Kinnunen, Motiva Oy.

#### *Samband med andra handlingar*

Utskottet har tidigare gett utlåtande MiUU 11/2004 rd i saken.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

### UTREDNINGEN

#### *Förslag*

Genomförandet av handlingsplanen för miljöteknik har enligt kommissionen fått en bra början under det första året. Miljötekniken har getts större tyngd i EU:s ramprogram för forskning och teknisk innovation. Det har också inrättats nya betydelsefulla forskargrupper för ekologisk innovation. Dessutom har ett europeiskt testnätverk för verifiering av miljöteknik börjat byggas upp.

Gemenskapen har i sin beredning av nya finansieringsramar prioriterat främjad miljöteknik. Under planperioden 2007—2013 kommer

man att stödja teknisk innovation framför allt regionalt genom sammanhållningspolitiken och relevanta strukturfonder. Det nya ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (CIP) ska också omfatta finansiering av miljöteknik, inte minst projekt i den s.k. demonstrationsfasen.

Europeiska investeringsbanken har upprättat ett nytt betydelsefullt (500 miljoner euro) finansiellt instrument för finansiering av enskilda investeringar i anknytning till EU:s interna handel med utsläppsrättigheter. Under 2006 introduceras också ett internationellt program för riskfi-

nansiering som har med utnyttjande av förnybara energikällor och energisparande att göra där EIB innehar rollen som rådgivare och eventuellt också investerare.

Viktiga meddelanden och anvisningar om miljöbaserad offentlig upphandling, miljöteknisk standardisering och miljöskadliga stöd har färdigställts. Anvisningarna förväntas bidra till att nationella handlingsprogram skyndsamt upprättas, inte minst för grön offentlig upphandling.

I början av 2005 inledde kommissionen i samråd med vissa medlemsstater dessutom ett projekt för miljörelaterade s.k. prestandamål för varor, tjänster och processer som är centrala i ett miljöperspektiv.

I mellanrapporten understryker kommissionen i alla fall vikten av effektivare åtgärder för att genomföra handlingsprogrammet för att de målsatta betydelsefulla miljö- och konkurrenskraftseffekterna ska uppnås. Särskild vikt läggs vid användningen av de finansiella instrumenten, utveckling av prestandamålen och testsystemen. Vidare ska reglerna för statligt stöd och indikatorer för marknadens utveckling tas upp till granskning.

Utöver de här prioriteringarna kommer kommissionen att fästa stort avseende vid det nationella genomförandet av handlingsplanen för miljöteknik. Nationella initiativ, program och erfa-

renheter bör nyttiggöras i största möjliga utsträckning i genomförandet också på gemenskapsnivå. Kommissionen uppmanar därför medlemsstaterna att lägga upp nationella handlingsplaner fram till slutet av 2005. Vidare bör medlemsstaterna upprätta nationella handlingsprogram för miljövänlig offentlig upphandling.

### ***Regeringens ståndpunkt***

Regeringen omfattar kommissionens syn att genomförandet av handlingsplanen för miljöteknik behöver påskyndas. Genomförandet har i och för sig gått bra under det första året, men miljö- och konkurrenskraftsutmaningarna i programmet kräver ytterligare åtgärder.

Regeringen tillstyrker att finansiella instrument som främjar miljötekniken upprättas på gemenskapsnivå och understryker behovet av att stödja avancerad miljöteknik också t.ex. genom utveckling av prestandamålen, men att det ska ske på frivillig basis.

Regeringen instämmer i kommissionens syn på medlemsstaternas avgörande roll och betydelse i att genomföra handlingsplanen och tillstyrker kommissionens förslag till nationella handlingsplaner (ETAP — Environmental Technological Action Plan) och nationella handlingsprogram för grön offentlig upphandling.

## **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

### ***Motivering***

Utskottet omfattar regeringens hållning att det är viktigt att satsa på främjad miljöteknik. Handlingsplanen för miljöteknik bidrar till att gemenskapen ska kunna uppnå sina miljö- och konkurrenskraftsmål och främjar tillika målet att bryta sambandet mellan en hållbar utveckling och framför allt ekonomisk tillväxt och miljöförstöring i gemenskapen.

Miljötekniken spelar en betydande roll också med tanke på Finlands samhällsekonomi, för branschomsättningen var omkring 2,1 miljarder euro 2003. Om finländska företags rörelse utomlands räknas med uppgår omsättningen till ca 3,4

miljarder euro. Branschen sysselsätter omkring 9 000 personer i Finland. Produkter för luft- och klimatskydd utgör redan inemot 40 procent av omsättningen inom miljöteknik. Omkring 80 procent av detta är export. Men lejonparten av utlandsomsättningen inom miljöteknik utgörs fortfarande av avlopps- och vattenförsörjningsteknik och tjänster.

Utskottet tillstyrker finansiella instrument som främjar miljöteknik i gemenskapen. Energi-produktionsteknik som reducerar utsläpp av växthusgaser och energisparteknik spelar en central roll i att stävja klimatförändringen. Nyckelfrågan kommer att vara hur vi kan bidra

till att införa ny teknik. Ny teknik kräver betydande riktade resurser och införandet att tekniken kan föras ut på marknaden snabbt och i tillräckligt stor skala så att priset sjunker.

Det gemensamma genomförandet av Kyoto-protokollet (JI, Joint Implementation) och mekanismen för ren utveckling (CDM, Clean Development Mechanism) möjliggör tekniköverföring och den vägen bättre teknik i u-länderna genom privatfinansierade investeringsprojekt och partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn. Finländsk miljöteknik kan främjas genom gemensamt genomförande och mekanismer för ren utveckling. Samtidigt kan man bidra till Kyotoåtagandena och kommande krav på minskade utsläpp samt tekniköverföring till u-länderna.

Utskottet vill särskilt framhålla att långsiktiga resurser spelar en avgörande roll för den nya teknikens genombrott. EU har t.ex. satsat 55 miljarder euro i budgetmedel på utveckling av kärnenergi och i det sjunde ramprogrammet för forskning föreslås en satsning på 2,8 miljarder euro på kärnenergi jämfört med att totalt 2,5 miljarder euro föreslås för ny energiteknik. Europeiska miljöbyrån bedömer att EU 2004 stödde användningen av fossila bränslen med mer än 23,9 miljarder euro och förnybara energikällor med

5,3 miljarder euro. Ett nytt miljöinstrument typ Euratomfördraget för att stävja klimatförändring kunde bidra till den nödvändiga finansieringen. Målet att minska fossila bränslen är också viktigt för EU:s konkurrenskraft.

Utskottet omfattar synen på den offentliga upphandlingens centrala roll. Offentlig upphandling möjliggör styrning av produktutvecklingen och konsumtionen mot miljövänliga produkter genom att skapa behövlig efterfrågan på nya produkter. Kommersialiseringen och införandet av avancerad teknik kan också främjas med hjälp av gemensam upphandling och upphandlingsanvisningar. Det behövs åtgärder på gemenskapsnivå.

Vidare stöder utskottet att man utreder hur ekologiskt effektiv innovation och införandet av miljöteknik kan främjas genom styrmekanismer som fungerar på marknadsvillkor. Ekonomisk styrning för att uppnå miljömålen kan bidra till de mest kostnadseffektiva lösningarna.

#### *Utlåtande*

Miljöutskottet meddelar

*att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt med anmärkningarna ovan.*

Helsingfors den 9 juni 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst  
medl. Susanna Haapoja /cent  
Tuomo Hänninen /cent  
Antti Kaikkonen /cent  
Kari Kärkkäinen /kd  
Jouko Laxell /saml

Mikaela Nylander /sv  
Heikki A. Ollila /saml  
Eero Reijonen /cent  
Unto Valpas /vänst  
Ahti Vielma /saml  
ers. Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.